

ابطال ماده 9 آیین‌نامه ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده

ابطال ماده 9 آیین‌نامه ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده

ابطال ماده 9 آیین‌نامه ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، ماده 9 آیین‌نامه ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده را به جهت مغایرت با ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400، ابطال کرد.

هیئت عمومی دیوان عدالت اداری، ماده 9 آیین‌نامه ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1401/12/27 هیئت وزیران که براساس آن مقرر شده بود: «میزان تراکنش‌های قابل قبول جهت بازپرداخت مالیات بر ارزش افزوده موضوع این آیین‌نامه به اشخاص مشمول، حداکثر به میزان میانگین خرید کالا و خدمات خانوار دهک سه است»، از آن جهت که اصولاً اشخاصی را که فاقد تراکنش هستند از دایره حکم قانون‌گذار خارج کرده و با ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال 1400 مغایرت دارد، را در جلسه مورخ 27 اسفند 1402 ابطال کرد. متن این رأی دوم خردادماه در روزنامه رسمی منتشر شده است.

رأی هیئت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع ابطال ماده 9 تصویب‌نامه مورخ 1401/12/27 هیئت وزیران

تاریخ دادنامه: 1402/12/22

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده 9 تصویب‌نامه شماره 242034/ت59490 هـ 1401/12/27 هیئت وزیران

گردش کار:

شاکی به موجب دادخواستی ابطال ماده 9 تصویب‌نامه شماره 242034/ت59490 هـ 1401/12/27 هیئت وزیران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته به طور خلاصه اعلام کرده است که:

وفق ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400 «دولت موظف است از محل منابع حاصل از مالیات دریافتی سهم خود موضوع ماده 7 این قانون، سالانه مجموع کمک‌های نقدی پرداختی به هر فرد تحت پوشش نهادهای حمایتی را علاوه بر سایر افزایش‌های سنواتی، حداقل معادل نرخ مالیات بر ارزش افزوده افزایش داده و به منظور جبران مالیات دریافتی به افراد مذکور پرداخت نماید. بر این اساس دولت موظف است که:

الف) کمک نقدی پرداختی به نیازمندان تحت پوشش را به اضافه افزایشی، حداقل معادل نرخ مالیات بر ارزش

افزوده، بابت جبران مالیات بر ارزش افزوده دریافتی از آنان هنگام خرج کردن این کمک پرداخت کند

و ب) معادل همین افزایش به دیگر نیازمندی که تحت پوشش نیستند پرداخت نماید که، مالیات بر ارزش افزوده مخارجشان، تا سقف کمک جبرانی را هم عینا دولت به افراد تحت پوشش، جبران گردد. با توجه به تعیین مبلغ کمک جبرانی بابت مالیات بر ارزش افزوده، آییننامه اجرایی این ماده هم باید تنها شامل چگونگی شناسایی اشخاص نیازمند و نحوه حمایت از آنها «و نه تعیین میزان کمک جبرانی مذکور باشد. با این همه در آییننامه اجرایی تصویب شده، علاوه بر» چگونگی شناسایی اشخاص نیازمند و نحوه حمایت از آنها «مذکور در مواد 4 و 7 آییننامه ساز و کار پیچیده‌ای هم جهت تعیین مبلغ کمک جبرانی مربوط به مالیات بر ارزش افزوده نیازمندان غیر تحت پوشش، بر مبنای تراکنش‌های بانکی مقرر شده از حیث تعیین مبلغی غیر از آنچه مقنن در ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده مقرر نموده، یعنی حداقل معادل نرخ مالیات بر ارزش افزوده مجموع کمک‌های نقدی پرداختی به هر فرد تحت پوشش نهادهای حمایتی، هم مغایر این ماده است.

همچنین از آنجا که در هر حال بخشی از مخارج همه افراد به صورت نقدی پرداخت می‌شود و اساسا نشان‌دهنده کل مخارجشان نیست و اینکه با توجه به سکونت شمار زیادی از نیازمندان در تراکنش‌های بانکی مربوط به خرید الزاما مناطق دورافتاده، نبود پوشش اینترنت یا قطعی مقطعی آن و عدم استفاده همه فروشندهگان کالا و ارائه‌دهندگان خدمات از دستگاه موجبات تضییع کارخوان، بخش بیشتری از مخارج آنان نقدی است؛ لذا تعیین میزان کمک جبرانی، بر اساس تراکنش‌های خرید قطعا حقوق قانونی ایشان را فراهم خواهد کرد. جدای از این ایراد کلی آییننامه و مغایرت آن با قانون با توجه به آن که بخشی از مخارج اعضای هر خانوار نقدی است، لذا تعیین سقف حداکثر مقرر در ماده 9 آییننامه نیز از جهت تعیین سقفی غیر از آنچه مقنن در ماده 45 قانون مالیات بر ارزش افزوده مقرر نموده هم خلاف قانون بوده، هم موجبات تضییع بیشتر حقوق قانونی نیازمندان غیر تحت پوشش سه دهک آخر را فراهم خواهد کرد؛ لذا بر اساس مجموع این دلایل، درخواست ابطال از زمان تصویب حکم ماده 9 تصویب‌نامه مورد شکایت را در خصوص تعیین مبلغ کمک جبرانی مربوط به مالیات بر ارزش افزوده نیازمندان غیر تحت پوشش بر مبنای تراکنش‌های بانکی، به جای مبلغ مقرر شده در ماده 4 قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب 1400 همچنین تعیین سقف برای آن به دلیل مغایرت با ماده مذکور و خروج از حدود اختیار قانونی دارم.

متن مقررہ مورد شکایت

متن مقررہ مورد شکایت به شرح زیر است:

تصویب‌نامه شماره 242034/ت59490 ه 1401/12/27

